

TEATRDA YAŞAMAĞI VƏ ÖLMƏYİ BACARAN ADAM

Azər MUSAOĞLU

azermusaoglu@gmail.com

Iyulun 19-u ölümünün bir ili tamam olur... Dünyasını dəyişməyindən bir il ötür... Düz bir ildir ki, aramızda yoxdur... Öldü, dünyasını dəyişdi, aramızda yoxdur, tərək elədi, rəhmətə getdi, vəfat etdi... bu ifadələrdən hansını yazasan ki, ağır olmaya, doğrudan çox yalanı ifadə edə, reallıqdan çox mücərrədləyə apara, gerçəkdən çox yuxu ola. Və bu qorxulu yuxudan ayılıb görəsən ki, ölməyib, dünyasını dəyişməyib, aramızdadır, yenə də səhər o başdan duraraq bağçasındakı meyvə ağaclarının budaqlarını darayıb, suyunu verməyi çətdirərək üçüncü evi olan Mədəniyyət Evinin qapısından birinci o girib. Onun üç evi, üç ailəsi olub: boya-başa çətdiği, hər daşında, hər ağacında əməyi, zəhməti, haqqı olan baba evi, ata evi; Qardabani Mədəniyyət Evi və qısa ömrünün yarısını yaşadığı Tiflis teatri. Bəlkə də qısa ömrünü bu üç ev, ailə arasında ədalətli bölməyi bacaran tək-tük adamlardan oldu. Onu uşaqlıqdan tanıyan, tələbək illərini bərabər yaşayan, eyni teatrin səhnəsini bölüşən biri kimi onun haqqında keçmiş zamanda danışmaq, yazmaq mənim üçün ağır olduğuna görə çox vaxt onun haqqında daha çox susuram və rica edirəm ki, bu susunluğumu düzgün anlayasınız. Bu gecikmiş kiçik yazını yazmaq üçün də düz bir il zamanın keçməsi gərək oldu.

“Teatrlə sevin və əgər bacarırsınızsa o teatrdə ölməyi bacarın”. Fazil Bayramov teatri çox sevirdi və o teatrdə yaşamağı da, ölməyi də bacardı. Beliskinin bu deyimini xitab olaraq özünə aid etdi, öz üzərinə götürdü sanki və böyük mütəfəkkirə teatrlə sevməyi və teatr üçün ölməyi sübut etməyə çalışdı, etdi də. Və bununla da öz missiyasını Yer üzərində başa vurmuş oldu. Ömür imkan versəydi bəlkə teatr üçün daha çox yaşayıb, daha gözəl ölərdi – istədiyi, arzuladığı kimi, səhnədə və elə həmin səhnədən də tamaşaçılarından son dəfə gül dəstələrini və alqışlarını alıb əbədi vidalaşardı. Ədalətsizlik olmasaydı. Sonra Beliskinin bu sözlərini feysbuk profilində şüara çevirdi, istədi teatrlə daha çox adam sevsə, daha çox adam teatrdə ölməyi bacarsa... Sonra Beliskinin bu sözləri başdaşının üzərinə də yazıldı, özü ilə məzara götürdüyü bu yeganə cümlə ilə hələ də teatrlə sevməyi və teatrdə ölməyi məsləhət görür.

Fazil təkə yaxşı aktyor deyildi, öz rolunu təkə səhnədə yaxşı oynamırdı, həmçinin yaxşı insan idi, yaxşı həyat yoldaşı, yaxşı ata, yaxşı dost idi və həyatdakı rolunu da yaxşı yaşayırdı, baxmayaraq ki, bəzən taleyin onun həyatı haqqında yazdığı pyesin zəiflikləri, çətinlikləri, çatışmazlıqları olurdu, Fazil həyatdakı rolunu bu “zəif pyesin” öhdəsindən gələrək məharətlə, dözərək, impovizələr edərək daha gözəl canlandırırdı.

“Əl tutmaq Əlidən qalıb” deyərək hamıya əl tuturdu – pulmu lazımdır, özündə olmasa da başqasından borc alıb sənə verəcəkdi, köməkmi lazımdır, öz işini-gücünü buraxıb sənə kömək edəcəkdi, yol yoldaşımı lazımdır, sənənlə dünyanın o başına da gedəcəkdi. Sözü əsl mənasında fədakar idi. O, tənəblilik, yorğunluq, kin, nifrət, müxənnətlik bilməzdi nədir və bunlarla qarşılaşanda da bağışlamağı bacarırdı, heç vaxt küsülü qalmırdı. Xətrinə dəysələr də, incitsələr də yaşının və başının böyüklüyünə-kiçikliyinə baxmadan birinci Fazil yaxınlaşardı, salamlaşardı, barışardı. Mən onun qədər dostu, tanış olan adam tanımıram. Təkə Gürcüstanda deyil, Azərbaycanda, Türkiyədə, İranda dostları, tanışları çox idi. Fazili hamı çox sevirdi.

Yaşadıkları çətinliklərə baxmıyaq Fazil həmişə gülürüz idi, ruhdan düşməzdi, nikbin idi. Son gününə qədər də belə qaldı. Bizlər onu inandırmaqdan, o bizləri inandırmışdı ki, hər şey yaxşı olacaq, fikir etməyin, günü-gündən sağalırım, yaxşı hiss edirəm özümü... Təəssüf... Təəssüf ki, inandıra bilməmişdik bizləri...

Əlbəttə, kiçik bir yazıya Fazil haqqında demək istədiklərimi, xatirələri sığışdırmaq mümkün deyil. Elə gün yoxdur ki, Fazili xatırlamıyaq, onun zarafatlarını, sözlərini sitat kimi işlətməyək. İstəsək də Fazili unuda bilmərik onsuz da, çünki o yaddaşımızda və qəlbimizdə olduğu kimi, həm də hər yerdədir – gəzdirməyimiz küçələrdə, yeridiyimiz yollarda, cığırlarda, girdiyimiz evlərdədir Fazil, oturduğumuz parklarda, mağazalarda, Qardabani-Tbilisi “marşrutkalarında”, Mədəniyyət Evinə, Tiflis teatrlarında, yadigarı Onurunda... Və biz dostlar-taşılar həmişə bir yerə toplaşanda Fazilin də aramızda olduğunu, bir kənardə oturub nazik siqaretini tüstülədə-tüstülədə dodağında təbəssüm bizə baxdığını bilirik... bilirik və inanırıq...

Ruhun şad olsun, teatrlə sevin və o teatrdə yaşamağı və ölməyi bacaran adam!

BAŞ NAZİR TBİLİSİ CÜMƏ MƏSCİDİNDƏ OLUB

Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qarıbaşvili Tbilisi Cümə məscidində olaraq müsəlmanları Qurban bayramı münasibətilə təbrik edib.

Hökumət başçısı Gürcüstanda tarixən müxtəlif etnik və dini mənsubiyyətə məxsus insanların birgə dinc şəraitdə yaşadığını qeyd edib. Onun sözlərinə görə, Gürcüstanın müsəlman icması ölkənin qurulması və inkişafına mühüm töhfə verir.

Mərasimdə Dini İşlər üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaza Vaşakmadze, Gürcüstan Müsəlmanları İdarəsinin Şərqi Gürcüstanın müftisi Etibar Eminov, şeyxi Hacı Ramin İgidov, Qərbi Gürcüstanın müftisi Adam Şantadze, Azərbaycan, Türkiyə və digər müsəlman ölkələrin diplomatları da iştirak ediblər.

MƏHKƏMƏ MARNEULİ BƏLƏDİYYƏ BÜDCƏSİNDƏN KİLSƏNİN MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİNİ QANUNSUZ HESAB EDİB

Bolnisi rayon Məhkəməsi Marneulinin bələdiyyə büdcəsindən pravoslav kilsənin maliyyələşdirilməsini diskriminativ və qanunsuz hesab edib.

Ümumi Gürcüstan Müsəlmanları Ali Dini İdarəsi və ictimai fəal Samirə Bayramova 2020-ci ildə məhkəməyə müvafiq iddia ilə müraciət edib.

İddiada bildirilib ki, Marneuli bələdiyyəsi sakinlərin əksər hissəsinin müsəlmanlar olduğu halda illərdir yerli büdcədən yalnız Marneuli və Hucabi yeparxiyasına böyük məbləğdə vəsait ayırır.

Məhkəmədə iddiaçıları təmsil etmiş

Sosial Ədalət Mərkəzindən bildirilib ki, əvvəlki illərdə olduğu kimi bu il də Marneuli və Hucabi yeparxiyası Marneuli bələdiyyəsinin büdcəsindən 400 min lari həcmində vəsait əldə edib.

İddiaçıları dini təşkilatların yerli büdcələrdən maliyyələşdirilməsinə son qoyulmasını tələb ediblər. Onlar bildiriblər ki, dövlət vəsaitləri insanların rifahı naminə xərclənməlidir.

Məhkəmə qərarının qüvvədə qalacağı halda Marneuli bələdiyyəsi dini təşkilatların maliyyələşdirilməsi təcrübəsinə dəyişiklik etməli olacaq.

TURİZM SEKTORUNUN BİRİLLİK VERGİ BORCU SİLİNİB

Gürcüstanda turizm sektorunda fəaliyyət göstərən kiçik və orta biznes subyektləri 2021-ci il üzrə əmlak vergisindən azad edilib. Bu barədə Gürcüstan Maliyyə Nazirliyinin Gəlirlər Xidmətindən bildirilib.

Hökumətin güzəştindən 1 200-dən çox vergi ödəyicisi yararlanacaq, silinən vergi öhdəliyinin həcmi isə təxminən 40 milyon lari təşkil edir.

Xidmətdən bildirilib ki, hökumətin bu qərarı COVID-19 pandemiyasının səbəb olduğu iqtisadi itkilər şəraitində kiçik və orta biznesə stimullaşdırıcı təsir göstərəcək.

Pandemiyadan öncə - 2019-cu ildə ölkədə turizm sürətlə inkişaf edirdi, beynəlxalq ziyarətçilərin sayı rekord səviyyəyə (9,3 milyon nəfərdən çox) çatmışdı. 2020-ci ildə lokdaun fonunda zi-

yarətçilərin sayı 1,7 milyon nəfərə qədər azalıb, 2021-ci ildə isə say 1,6 milyon nəfərə bərabər olub.

Turizmdən əldə olunan gəlirin həcmi 2019-cu ildə 3,3 milyard ABŞ dolları təşkil etdiyi halda, 2020-ci ildə bu göstərici 427,7 milyon ABŞ dolları, 2021-ci ildə isə 1,2 milyard ABŞ dolları olub.

ÖLKƏDƏ DEOLİQARXİZASIYA HAQQINDA QANUN QƏBUL OLUNACAQ

Gürcüstanda deoliqarxizasiya haqqında qanun qəbul olunacaq. Bu barədə ölkənin hakim Gürcü Arzusu Partiyasının sədri İrakli Kobaxidze keçirdiyi brifinqdə bildi-rib.

Onun sözlərinə görə, qanun layihəsinin hazırlanması üçün Hüquqi məsələlər üzrə komitənin nəzdində işçi qrupu yaradılacaq.

İ.Kobaxidze deyib ki, qanun layihəsi oktyabrın 5-dən gec olmayaraq parlamentə təqdim ediləcək və noyabrın 29-dək qəbul olunacaq.

Qeyd edək ki, Gürcüstan Avropa İttifaqına üzvlüyə namizəd statusu almaq üçün oliqarxlarla mübarizə və siyasi qütbləşmənin aradan qaldırılması daxil olmaqla 12 şərt yerinə yetirməlidir.

15 İYUL HADİSƏSİNDƏN 6 İL ÖTÜR

15 iyul 2016-cı il tarixində Türkiyədə baş vermiş çevriliş cəhdi əsnasında Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezident Sarayı, Türkiyə Böyük Millət Məclisi, Baş Qərargah, Təhlükəsizlik Baş İdarəsi, Milli Kəşfiyyat

Təşkilatı (MİT), terrorçularla mübarizədə istifadə edilmək üçün xüsusi hazırlanmış Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr Komandanlığı və Türkiyənin kabel televiziya və yeganə peyk operatoru TÜRKSAT dağıdılmağa çalışılmışdır.

Dövlətini, ölkəsini, idarəçilərini qorumaq üçün bu hərəkata qarşı çıxan insanların üzərinə bombalar, güllələr yağdırıldı.

Ancaq minlərlə kişi, qadın, cavan, qoca küçələrə, meydanlara axışdı. Canları bahasına tankların, topların qarşısına çıxan bu əliyalın millətin qətiyyətli duruşu çevrilişin uğursuzluğuna səbəb oldu.

Bu çevriliş nəticəsində şəhid olanlara Allahdan rəhmət, qazilərə və yaralılara can sağlığı və şəfa diləyirik. Türk millətinə isə möhkəmlik, birlik və bərabərlik arzu edirik.

TÜRKİYƏNİN YENİ SƏFİRİ ETİMADNAMƏSİNİ SALOME ZURABIŞVİLİYƏ TƏQDİM EDİB

Prezident Salome Zurabişvili Türkiyənin Gürcüstana yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib. Bu barədə Türkiyənin Gürcüstandakı səfirliyi məlumat yayıb.

Məlumatda bildirilib ki, yeni səfir Ali Kaan Orbay öz etimadnaməsini prezident Salome Zurabişviliyə təqdim edib.

Qeyd edək ki, Ali Kaan Orbay keçmiş səfir Fatma Ceren Yazqanı əvəz edib. O, Gürcüstana təyinatdan öncə Türkiyənin Avstriyadakı səfirliyində I katib vəzifəsində çalışıb.

KVEMO KARTLI QUBERNATORU AZƏRBAYCANIN BAŞ NAZİRİ İLƏ GÖRÜŞÜB

"Kvemo Kartli bölgəsinin əhalisinin bir hissəsini etnik azərbaycanlılar təşkil edir. Məhz buna görə regionun inkişafı üçün Azərbaycanla sektorlararası əlaqələrin, qarşılıqlı əməkdaşlığın genişləndirilməsi və sıx dostluq əlaqələrinin dərinləşdirilməsi vacibdir". Bunu Kvemo Kartli bölgəsinin qubernatoru Giorgi Doxturişvili deyib.

O, iyulun 13-ü Azərbaycanın Baş naziri Əli Əsədovla keçirdiyi görüşdə iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlıq, dostluq əlaqələri və Kvemo Kartli ilə Azərbaycan şəhərləri arasında mövcud münasibətlər barədə müzakirələrin aparıldığını bildirib.

Qubernator Gürcüstan və Azərbaycan arasında çoxillik dostluq və əməkdaşlıq tarixinin olduğunu qeyd edib. "Kvemo Kartli bölgəsi ilə Azərbaycan şəhərləri arasında iqtisadiyyat, təhsil, turizm və mədəniyyət sahələrində səmərəli əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi, şəhərlərimiz və xalqlarımız arasında əlaqələrin dərinləşdirilməsi istiqamətində söyləyimiz davam etdiriləcək", - deyə G.Doxturişvili bildirib.

Qeyd edək ki, G.Doxturişvilinin Azərbaycana səfəri

çərçivəsində Şəmkir-Marneuli, Ağstafa-Qardabani, Göygöl-Bolnisi və Daşkəsən-Dmanisi şəhərləri arasında qardaşlaşma haqqında anlaşma memorandumları imzalanıb.

Giorgi Doxturişvilinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin tərkibində qubernatorun müavinləri, Rustavi, Bolnisi, Qardabani, Dmanisi, Tetrtskaro, Marneuli və Tsalka şəhərlərinin merləri, o cümlədən digər rəsmi şəxslər də olub.

BTQ-NİN TİKİNTİSİNİN BAŞA ÇATACAĞI YENİ TARİX AÇIQLANIB

Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu xəttinin inşası 2022-ci ilin sonuna qədər başa çatdırılmalıdır. Bu barədə Gürcüstanın "Business Media" nəşri yazıb.

Gürcüstan ərazisində layihəyə cavabdeh olan "Marabda-Kartsaxi" MMC-nin maliyyə hesabatına istinadla qeyd edilib ki, tikinti işlərinin yekunlaşdırılması ilə bağlı yeni tarix bu ilin fevralın 24-də İkitərəfli

Koordinasiya Şurasının 32-ci toplantısında razılaşdırılıb.

Sənədə əsasən, BTQ layihəsinin tam başa çatdırılmasından sonra ilk mərhələdə 5 milyon ton yükün daşınacağı təxmin edilir.

Hesabatda vurğulanı ki, dəmir yolunun Gürcüstan hissəsindəki Axalkalaki stansiyasında konteynerlər və müxtəlif növ yüklərə xidmətlərin göstərilməsi üçün infrastruktur yaradılıb.

QURBAN OLA BİLDİKMİ?

Hacı BƏKİROĞLU

hacihaciye@hotmai.com

Qurban kəsmək bütün ümmətlərə halal edilmiş və islam dininin əlamətlərindən sayılan, hətta Peyğəmbərimizin buyurduğu iki bayramdan biri olan maddi ibadətdir. Qurban nisab miqdarı sərəvətə sahib olan hər bir müsəlmanın kəsməsi əmr edildiyi və şəxsən və ya vəkalət yoluyla yerinə yetirilə biləcək bir ibadətdir. Peyğəmbərimiz (s.ə.s.) özünə fərz edilən qurban ibadətini hicrətin ikinci ilində əmr edildikdən sonra hər il yerinə yetirmişdir. Hətta hər il ümməti üçün bir qurban kəsirdi. Hənəfi məzhəbinə görə, qurban kəsmək vacib, digər məzhəblərdə isə müəkkəd sünnədir.

Qurban kəsiləcək heyvanlar sağlam, orqanları tam və qüsursuz olmalıdır. Bəzi xırda nöqsanlar qurban üçün maneə sayılmır. Qurbanın şükr, nəzir, nafilə və digər növləri kimi hissələri vardır. Ancaq bütün qurbanlar üçün tələblər eynidir. Qurbanlığın şərtlərinə uyğun gələn heyvan qaydaya uyğun olaraq kəsilməlidir. Bu təqdirdə qurbanlıq vəzifəsi yerinə yetirilmiş olur.

Qurban kəsimi yerinə yetirildikdən sonra isə onun ətinin bölünməsi və paylanması gəlir ki, bu da bizə paylaşmağı, bölüşməyi öyrədir.

Əmr edildiyi gündən bu yana yerinə yetirilən qurban ibadəti bir neçə gün davam edir. Bu gün zamanın gətirdiyi bəzi uyğulamalar və problemlər də vardır – qurbanlıq yaşına çatmayan körpə heyvanların kəsilməsi, süni yemlə tez inkişaf etdiyi üçün yaşı tamam olmamış mal-qaranın kəsilməsi, qurbanın əvəzinə onun məbləğinin sədəqə olaraq ödənilməsi ilə bağlı müzakirələr, kəsim zamanı qurbanlıq heyvana şok vermək, qurbanı çəki ilə satmaq və s.

Bəli, Qurban bayramını yola saldıq, imkanlarımız daxilində qurbanlarımızı kəsdik, manqallarımızı işə salıb şişləri üzərinə yerləşdirdik. Hətta bu əsnada işlətdiyimiz qab-qacağı yuyub yerinə belə yerləşdirdik. Çox gözəl!

O zaman gələn qurbandakı əsl məqsədə nəzər salaq. Uca Allah Qurani-Kərimdə qurban haqqında buyurur ki: "Onların nə ətləri, nə də qanları Allaha çatır. Lakin Ona çatan sizin təqvanızdır" (Həcc, 22). Yəni ki, Allaha olan hörmətiniz, Ondən qorxmanızdır. Çünki qurbanlıq heyvanlar ən gözəl heyvanlar olaraq seçilməlidir. Əslində qurban bizim səmimiyyətimizin, Allaha olan bağlılığımızın göstəricisidir. Allahın bizə vermiş olduğu nemətlərin, imkanların nə qədərini bizim Allah yolunda xələdiyimiz əlamətidir. Bir sözlə, qurbandakı əsas məqsəd kəsdiyimiz heyvanların timsalında nəfsimizi, dünya malına düşkünlüyümüzü qurban etmək deyilmi? İl boyu bizə verilən nemətlərdən ildə bir dəfə qarşılıq istəmə bunu da yerinə yetirmiriksə və ya ad olsun ki, qurban kəsdi xətinə ediriksə, o zaman yuxarıdakı ayədən nəsbimiz nədir? Bizim təqvanımız nə dərəcədədir? Biz ət yeyək deyəmi qurban kəsirik, yoxsa Allahın əmrini yerinə yetirək deyəmi bu bayramı qeyd edirik? Əgər ət yemək üçündürsə, o zaman təlaşa düşərək qurbanlıq almağın, o qədər məsrəfə girməyin anlamı da yoxdur. Gedib qəssab dükanından beş kilo ət alarsan və yeyərsən. Yox, əgər niyyətimiz Allahın əmrinə uymaq, onun qatında təqva sahibi olmaqdırsa, o zaman yenə də özümüzü hesaba çəkməliyik. Biz bu qurbanlığı alarkən nələrə diqqət etdik? Qurbanlıq yerinə gəlsinmi dedik, yoxsa ən gözəlini qurban edəkmi dedik? Yuxarıda da vurğuladığımız kimi, nəfsimizi, arzu və istəklərimizi qurban edə bildikmi? Qısa, layiqincə QURBAN ola bildikmi?

HƏDİYYƏ QƏBUL EDƏN VƏ YA SİQARET ÇƏKƏN UŞAQ BAĞÇASI ƏMƏKDAŞI İŞDƏN AZAD EDİLƏCƏK

edilə bilər:

- Müqavilədə nəzərdə tutulmuş xidmətə görə pul götürüldüyü halda;
- Hədiyyə qəbul etdiyi halda (gül-çiçəkdən başqa);
- Peşə öhdəliyini yerinə yetirmədiyi halda;
- Səbəbi olmadan işə getmədiyi və gecikdiyi halda;
- Bağça binasında və ya həyatında siqaret çəkdiyi halda.

Bağça əməkdaşı əmək qanunvericiliyi və daxili intizamla tətbiq edilmiş qaydaya əsasən işdən azad edilə bilər. Əmək müqaviləsinin dayandırılması təşkilat rəhbərinin sərəncamı ilə tərtib edilir və qeydiyyat jurnalına yazılır.

Uşaq bağçasının direktoru intizamla əlaqədar bütün qaydaları əməkdaşlara bildirmək və onların yerinə yetirilməsini təmin etmək məcburiyyətindədir. Əgər qanun pozuntusu faktı qeydə alınarsa, rəhbərliyin əlavə xəbərdarlıq etmədən əməkdaşı işdən azad etmək səlahiyyəti var.

Uşaq bağçalarının idarə strategiyasından irəli gələrək məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin əməkdaşı öz səlahiyyətlərini aşdığı, intizam qaydasını pozduğu halda ona intizam cəzası tətbiq edilə bilər.

Intizam cəzası dörd növdür: a) xəbərdarlıq; b) töhmət; c) əməkhaqqı az olan vəzifəyə keçirmək, vəzifənin endirilməsi; ç) işdən azad etmək.

Rəsmi sənədə əsasən, əməkdaş işdən azad

MƏKTƏB MÜƏLLİM QARŞISINDA HANSI ÖHDƏLİKLƏRİ DAŞIYIR?

İctimai məktəb direktoru və müəllim arasında bağlanmış əmək müqaviləsində məktəbin öhdəlikləri ətrafı qeyd olunub. "Etaloni.ge" onları olduğu kimi sizə təqdim edir:

1. Məktəb müəllimi həyatı və sağlamlığı üçün maksimum təhlükəsiz mühitlə təmin etmək, ona işləmək üçün vacib şəraitləri yaratmaq məcburiyyətindədir.

2. Məktəb əmək müqaviləsi şərtlərini pozmaqla müəllimə dəymiş ziyanı qarşılamaq məcburiyyətindədir.

3. Məktəb hər hansı ödəməni və ya hesabatı gecikdirdiyi hər gün üçün müəllimə gecikdirilməmiş məbləğin 0,7 %-ni ödəməlidir.

4. Məktəb Gürcüstan qanunvericiliyinə uyğun olaraq və tətbiq edilmiş qayda ilə məktəb büdcəsinin artması ilə yanaşı müəllimin əməkhaqqının artırılmasını da təmin etmək məcburiyyətindədir.

5. Məktəb müəllimi təmin etməyə məcburdur:

- Təhsil prosesi üçün lazımı mühitlə;
- Tədris üçün və metodik dərsliklərlə;
- Milli tədris planı ilə nəzərdə tutulmuş məqsədlərə nail olmağa zidd olmayan çərçivədə akademik azadlıqla;
- İxtisası artırmaq imkanları ilə. Bunun üçün altı ildə bir dəfə bir il müddətinə iş yerini saxlamaqla məzuniyyət vermək məcburiyyətindədir.

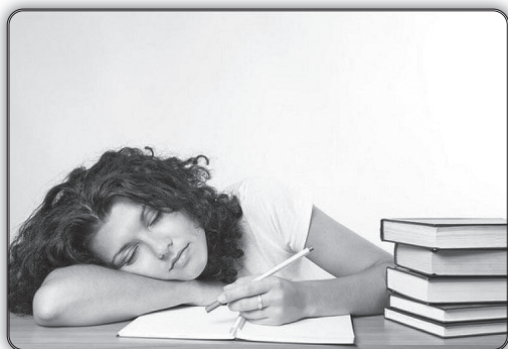
6. Məktəb intizamı qoruyan zaman təmin etməlidir:

a) Müəllimə konstitusiya ilə verilmiş hüquq və öhdəlikləri qorumaq. Onun ləyaqətinə hörmət etmək və hər hansı əsasla müəllimin nüfuzdan salınmasına yol verməmək.

b) Məktəbin daxili intizam qaydaları ilə nəzərdə tutulmuş hallarda və tətbiq edilmiş qayda ilə ədalətli prosedurlarla müəllimə intizam tətbiqi həyata keçirmək.

c) Müəllimə onun törətdiyi inzibati səhvlərin əsasları ilə əlaqədar yazılı açıqlama vermək.

ARAŞDIRMA: MÜƏLLİMLƏR GÜNDƏ 11 SAATDAN ÇOX İŞLƏYİRLƏR

Bəzi adamlar hesab edirlər ki, müəllimlərin iş mühiti və saatları idealdır. Ancaq həqiqət budur ki, əgər digər peşə sahibləri gündə orta hesabla 8 saat işləyir və sonra istirahət edirlərsə, müəllimlərdə belə deyil. Dərs başa çatdıqdan sonra müəllimlərin bir qismi məktəbdə qalmalı olur. Bundan əlavə, onlar evdə şagirdlərinin çalışmasını yoxlamalı və növbəti iş günü üçün hazırlaşmalıdırlar.

Belə ki, müəllimlər üçün iş günü tənəffüs zənginin çalınması ilə başa çatmır. Çox ölkələrdə belədir və Gürcüstan da istisna deyil. Pedaqoqların çoxu qeyd edir ki, distant təhsilə keçid onlar üçün əlavə stress idi.

Dərslərin sinif otağından evə aparılması işi daha da ağırlaşdırdı. Üstəgəl internet problemi. Belə hallarda müəllimlər onlayn dərsdən sonra şagirdlərin mobil telefonuna zəng vururdular və materialı yenidən izah edirdilər.

Müəllimlər günün böyük hissəsini evdə də peşə vəzifələrini yerinə yetirirlər.

Amerikada aparılmış araşdırma nəticəsində məlum olub ki, müəllimlər gündə 11 saat 20 dəqiqə işləyirlər.

"Bizim işimiz heç vaxt bitmir. Biz qiymətləndirməni evdə edirik, məktəbdə gec saatlara qədər qalırıq, daim telefon zənglərinə cavab veririk və fənləri şagirdlərin ehtiyaclarına əsasən necə dəyişəcəyimizi düşünürük", - müəllimlərdən biri deyir.

Hansısa kluba, dərəcəyə və ya idman komandasına rəhbərlik edən müəllimlər məktəbdə daha çox qalmalı olurlar. Onlar müvafiq fəaliyyətlər planlaşdırmalı və bununla şagirdləri maraqlandırmalıdır. Bu isə həqiqətən zəhmət tələb edən işdir.

Müəllimlər qeyd edirlər ki, onlar indi əvvəlkindən çox işləyirlər. Pedaqoqlar şagirdlərin uzunmüddətli uğuru və yüksək akademik iştirakının qiymətinə qalırlar. Onlar bütün həftə ərzində saatlarla telefonla valideyn və qəyyunlarla danışirlər ki, onlara övladları barədə məlumat versinlər.

ORTA MƏKTƏBLƏRDƏ ÜÇÜNCÜ XARİCİ DİL NEÇƏNCİ SİNİFDƏN TƏDRİS OLUNMALIDIR?

Özəl məktəblərdən fərqli olaraq dövlət məktəblərində vahid sxem qüvvədədir. Birinci, ikinci, üçüncü xarici dilin neçənci sinifdə və hansı prinsiplərlə tədris edilməsi sxemə əsasən müəyyən olunur.

İctimai məktəblərdə xarici dillər aşağıdakı sxemə əsasən tədris olunur:

Dövlət məktəblərində:

- Birinci xarici dil olan ingilis dili I-XII siniflərdə tədris edilir.
- İkinci xarici dil (bu, ingilis dilindən başqa istənilən dil ola bilər) V-XII siniflərdə tədris edilir.
- Üçüncü xarici dil seçim fənni olaraq X-XII siniflərdə tədris edilir.
- İctimai məktəb Təhsil Nazirli-

yi ilə razılaşaraq istənilən pillədə ikinci xarici dilin tədrisinə başlaya bilər, həmçinin ibtidai pillədə də.

Özəl məktəblər isə öz istəklərinə uyğun olaraq tədris prosesini, həmçinin xarici dillərin tədrisini özləri planlaşdırırlar. Bu məsələdə Təhsil və Elm Nazirliyindən razılıq almağa ehtiyac yoxdur.

MÜƏLLİMLƏR EVİ ƏN YAXŞI DİREKTORU SEÇƏCƏK – MEYARLAR, MƏRHƏLƏLƏR VƏ VAXT

Müəllimlərin Peşə İnkişafı üzrə Milli Mərkəz məktəb direktorları üçün müsabiqə elan edib. Müsabiqə "2022-ci ilin ən yaxşı ictimai məktəb direktoru" adlanır. Müsabiqədə ən azı 6 illik iş təcrübəsi olan ictimai məktəb direktorları iştirak edə bilərlər. Həmçinin müsabiqəyə qatılan məktəb direktorunun işlədiyi məktəbdə 3 illik iş təcrübəsi olmalıdır.

Müsabiqəyə qatılmaq hüququ olanlar:

a) Mərkəz tərəfindən müəyyən edilmiş formanı dolduran ictimai məktəb direktoru;

b) İctimai məktəbin Qəyyunlar Şurası;

c) Təhsil sahəsində fəaliyyət göstərən qeyri-kommersiya hüquqi şəxs;

ç) Təhsil Resurs Mərkəzi.

"b" - "ç" bəndləri ilə nəzərdə tutulmuş şəxslər tərəfindən direktorun namizədliyi Müəllimlərin Peşə İnkişafı üzrə Milli Mərkəzə təqdim olunmasından sonra mərkəz yazılı surətdə direktora müraciət edir ki, mərkəz tərəfindən tətbiq edilmiş vaxt ərzində əlavədə nəzərdə tutulmuş formanı doldursun.

Müsabiqədə iştirak edəcək direktorlar ərizə ilə birlikdə video (xronometraj, ən çox 5 dəqiqə) da yükləməlidirlər. Video "Mənim məktəbimin ən böyük uğuru" adlanmalıdır.

Qeydiyyat vaxtı: 11.07.2022 – 31.08.2022.

Müsabiqədə qalib gələcək şəxs bu meyarları qane etməlidir:

Öz məktəbinin inkişafının qayğısına qalmaq;

Əməkdaşlıq mədəniyyətinin tətbiq edilməsinə dəstək olmaq;

İnklüziv mühit yaratmaq;

Təhsil və tədrisin keyfiyyətinin artırılmasının qayğısına qalmaq;

Qeyri-formal təhsilə dəstək olmaq;

Resursların effektiv idarə edilməsi;

Özünüinkişafın qayğısına qalmaq;

Innovativlik.

Müsabiqənin mərhələləri:

1) Texniki seçim;

2) Video qeydlərin qiymətləndirilməsi;

3) Söhbət;

4) Direktorun fəaliyyətinin yerində qiymətləndirilməsi.

(Komissiyanın ən azı 3 üzvü direktorun fəaliyyəti ilə yerində tanış olacaq. Bununla bağlı məktəb şagirdləri, valideynlər, müəllimlər və yerli icma nümayəndələri ilə müsahibələr aparılacaq).

2022-ci ilin ən yaxşı ictimai məktəb direktorunun müəyyən edilməsi barədə qərarı mərkəz direktorunun fərdi inzibati-hüquqi protokolu ilə yaradılmış komissiya/komissiyalar qəbul edir.

Səhifədəki məlumatlar

"etaloni.ge" sayından götürülüb. Gürcü dilindən tərcümə etdi:

Aynurə ƏLİYEVƏ

ÖVLADIN XEYİRLİSİ

“Allah oğul versin!”, “Oğlun sağ olsun!” və bu kimi oğul alqışlarıyla böyüdük. Hamımızın ailəsində oğlan nəsil davamçısı, arxa-dayaq kimi qiymətləndirildi. Daha kəskinlərimi deyim, cahillərini deyim, çox böyük fərqlə qızı aşıladılar bir yana, hətta qız dünyaya gətirən anaya belə təhqiqli münasibət bəsləyirdilər.

Bu xatırladığım epizodlar əski türk filmlərində daha qabarıq göstərilərsə də, amma bizdən də yan keçməyib.

Haşiyə olaraq, biologiya müəllimi kimi özümə borc bildim izah edəm ki, övladın oğlan olması sırf atanın xromosomuna bağlıdır. Öz iqrik (y) xromosomunu verməklə ata geni önə keçə bilər. Günahkar özləri olduğu halda qadını qınayıblar həyat boyu.

Mən uşaqlıqda yəhudilərə qibtə edirdim ki, onlar nəslə ana xətti ilə

qəbul etməklə daha ağıllı qənaətdədirlər.

Doğrudan da qızların valideynə daha sadıqlığını göürdüm. Anam nənəmin ona verdiyi üzüyü mənə hədiyyə etdi və tapşırı ki, sən də qızına verərsən. Nəsil yadigarı kimi. Dayılarımsa yaqın bu barədə heç düşünməmişdilər.

Oğul çiyində məzara getmək arzusu ilə yaşayan çox ataların bütün qayğılarını məhz ikinci dərəcəli övlad hesab etdikləri qızları çəkib.

Mənim dayımın üç qızı, əmimin iki qızı vardı. Hər ikisinin oğlu yox idi. Nənələrim yaşadıkları həyat boyu oğlanlarını sonsuz kimi qiymətləndirdilər. Hər fi mənada bəli, davamçıları yox idi, amma onların elə qeyrətli, qayğıkeş qızları vardı ki, beş oğul əvəzi idilər. Onlar valideylərinin səhhətini, problemlərini elə qarşıladılar ki, heç oğullu valideynlər elə urvatlanmamışdılar. Hətta əmim qızı özü cənazəni çiyinə alıb kişilərlə birlikdə yürüdü ki, mən atamın oğluyam. O, yadlar çiyində yox, mənim də çiyində getsin son mənzilə. Hətta bir nümunə də yazım. Təbii ki, fərqlənənlər də olub.

Kəndimizdə ilk məktəb direktorlarından biri Lətif müəllim olub. Deyilənə görə, o qədər səmimi, mehriban, aqıl bir insan olub ki, el arasında ona

“peyğəmbər adam” deyərmiş. İxtisasca fizik olsa da onun poeziyadan başlamış tarixə, coğrafiyaya hərtərəfli savadı hamını valeh edərmiş. Allah ona da bir qız övladı nəsb etmişdi. Həyat yoldaşı Şahlıq müəllim bundan çox narahat olsa da, Lətif müəllim bundan qəti narahat olmamış. Hətta yeganə qızı Məfkurə qızıl medalla məzun olub Azərbaycan Tibb İnstitutunda tələbə olanda da böyük valideyn diqqətini ondan əsirgəməzdi. O zamanlar az tapılan “Lama Palto” deyilən son dəb paltonu Tiflisdən alıb təyyarə ilə Bakıya uçmuşdu ki, qızım sabah bu paltonu instituta geyinsin. Özü isə elə təyyarə ilə qayıtmışdı ki, sabah dərsinə çatsın. Bax, budur əsl valideyn fədakarlığı!

Şahlıq müəllim oğlu olmamasını özünə çox dərd edərmiş, qızı ailə qurub gedəndən sonra həyat-bacasına baxıb köks ötürüb deyib ki, eh yurdumuz boş qalacaq. Bu xəbər qızına çatanda pərt olmuş və anasına demiş ki, neçə ki mən sağam heç vaxt sənə ocağın sönməyəcək. Doğrudan da ailə qurub Bakıda yaşadı, həkim işlədi, amma heç ata evindən diqqətini çəkmədi. Daim getdi, gəldi, el diliylə desək “yolları yağır elədi”. Valideynləri rəhmətə gedəndən sonra ata yurdunu təmir etdirdi, antik hesab olunan ev mebellərini, hətta 1955-ci

ildə alınan soyuducunu belə rənglətdi, otaqları muzey kimi bəzədi. Hər qohum, qonşu üçün Məfkurə həkim o həyətdə, o məhlədə Lətif müəllimi, Şahlıq müəllimi daim yaşatdı. Söz düşəndə – “Anam özünə dərd edirdi, oğlum yox deyə, mənə, mən oğul edəcəklərini etmişəm onlara” – deyir... Məfkurə həkim üçün xeyirli övlad deyimi daha yerinə düşər. Pandemiya dövründə belə mövcud bütün variantlardan keçərək yenə də ata evinin işığını yandırmaq üçün Tiflis-Bakı göylərini də yağır etdi. Bax budur xeyirli övlad.

Övladın cinsindən çox ləyaqətini istəmək lazımdır. Nəsil onsuz da zamanla itir, şəcərədə yığılır, əsas odur ki, övlad sağlığında valideynin başını uca etsin, onu qiymətləndirsin. Yoxsa mərmər başdaşı və bananlı süfrə kimsəyə lazım deyil. O qədər oğullu evlər var ki, ata yurdunun işığı çoxdan yaddan çıxıb, öz işığıyla məşğuldur.

Allah cəmi ailələrə Məfkurə həkim kimi övlad, həyat yoldaşı, qayınana, nənə qismət eləsin! Övladlarınızın xeyirini görəsiniz!

Esmira ƏLƏKBƏRLİ

Marneuli rayonu Qaçaqan 2 saylı ictimai məktəbin kimya-biologiya müəllimi

DİLƏNÇİLİK, YOXSA TİCARƏT?

Günümüzdə dilənçilərin, yaxud da özlərini dilənçi şəkildə göstərərək ticarətlə məşğul olanların sayı hədindən artıq çoxalıb.

Bir həftə bundan əvvəl Tbilisidə parkda geyimi yerində olan, əqli cəhətdən heç bir problemi olmayan bir qadın dilənərək pul istəyirdi. Dostlarımdan biri qadına yazığı gələrək xırda pul uzatdı. Qadın pulun az olduğuna görə ağır burmağa başladı. Qadının üzünə baxanda görünürdü ki, fırıldaqçıdı. Qadın pulun az olduğuna görə hələ bir tələb edərək daha çox pul verməyimizi istəyirdi. Mən isə dostlarıma pul verməmələrini dedim. Çünki həqiqətən pula ehtiyacı olan tanıdığımız bir insana kömək etsək daha yaxşı olmazmı?..

Qadın gördü ki, mən dostlarımdan

pul vermələrinə mane oluram, başladı pis sözlər işlətməyə, qarğışlar etməyə. Biz heç nə deməyib həmin yerdən ayrıldıq.

Daha sonra öyrəndim ki, özlərini dilənçi şəkildə göstərən bu insanlar başqa şəhərlərdən, ölkələrdən gələrək narkotik və digər zərərli maddələr, oğurladıqları ziynət əşyaları satırlar, özlərini yazıq gəlinəcək bir vəziyyətə salaraq qapı-qapı düşüb pul dilənirlər. Bu da yetirmiş kimi, insanların evlərinə girərək oğurluq edirlər. Bəli, bunlar həqiqətən xoşagəlməz hadisələrdir, ancaq həqiqətdir.

Əsasən də əksəriyyəti qadınların bu işlə məşğul olması mənə çox pis təsir edir. Biz qadınlar hər şeyi edə bilərik, əsas məsələ isə nə etdiyimizdir, yaxşı, yoxsa pis. Doğrudur, həyat çətinliklərdən ibarətdir, pula

ehtiyacımız ola bilər, bir işə, maaşa, hətta çörəyə belə... Bu o demək deyil ki, mən dilənçilik etməliyəm, yaxud da qanunsuz ticarət.

Halal zəhmətimizlə qazandığımız pulmu daha dəyərlidir, yoxsa başqa insanların həyatlarını korlayaraq qazandığımız haram pulmu? Təbii ki, halal zəhmətimizlə qazandığımız pul daha dəyərlidir. Çünki halal olduğunu bilirsən, qul haqqı yemədiyini, ən əsası da, vicdanın rahat olur.

“Kaş” dediyim şeylər çox azdır. Kaş hər kəs bərabər olaydı, kaş heç kəs dilənçilik etmək məcburiyyətində qalmayırdı...

Dünyanı daha gözəl bir yer edə bilərik – hər kəsin xoşbəxt olduğu, dilənçilik etməyə ehtiyac olmadığı bir dünya. Yeni, gözəl və bərabər şəkildə yaşadığımız bir dünyanın

xəyalı çox gözəldir. Bu, nə üçün yalnız bir xəyal olsun. Yeni bir dünya yaratmaq bizlərin əlindədir!

Alina Fətullayeva

Qardabani 3 nömrəli ictimai məktəbin 11-ci sinif şagirdi

TÜRKDİLLİ XALQLARIN ƏXLAQI-ESTETİK ALƏMİ

NƏ VAXTSA AĞI QARADAN SEÇMƏYİN VAXTI GƏLƏCƏK

(Türk folklorunun estetikası və mənəvi əqidəsi)

Elizbar CAVELİDZE

(əvvəli ötən sayda)

İndi “Qazılıq Qoca oğlu Yegnək boyu”nu da xatırlayaq. Bu boyun süjeti sadə və düzxətlidir. Bir qayda olaraq Bayandır xanın ziyafətinə Oğuz bəylərinin toplanması və yemək-icməklə başlayır. Bayandır xanın vəziri Qazılıq Qoca şərabi başına çəkəndən sonra xandan ona hücum barədə icazə verməsini xahiş etdi, o da razılaşdı. Qazılıq Qoca qoca igidləri bir yerə topladı, dağları, dərə-təpəni keçdi və dəniz kənarında yerləşən Düzmürd qalasına çatdı və düşərgə saldılar. Bu qalanın böyüyü Arşın oğlu Dirək təkur idi. Altmış arşın boyu vardı və altmış batman da güzrdən istifadə edirdi. Onunla təkbətək mübarizədə Qazılıq Qoca məğlub oldu və on altı il qalada dustaq qaldı.

Qazılığın oğlu vardı, Yegnək. Bunu əmin etdilər ki, atan ölüb. Oğlan bəylərdən biri ilə narazılıq elədi və bu sonuncu deyir: Burada nə sözünü göyərdirsən, ərlə savaşa istəyirsən, get atanı qurtar, on altı ildir dustaqdır. Gənc bu xəbəri eşitcək ürəyi yerindən oynadı, Bayandır xanın yanına getdi, onun şəninə çox xoş söz söylədi və atasını xilas etmək üçün qoşun istədi. Bayandır xan iyirmi dörd sancağın bəylərini topladı, onlara Yegnəyə yoldaşlıq etməyi əmr etdi.

Burada maraqlı və diqqətəlayiq odur ki, bu epizodda əvvəlki boyda oğuzların cəngavərlik sadalamasında rast gəlməyən bəzi bəylər xatırlanır. Məsələn: Qıyan Səlcik oğlu Dəli Dondar, İlək Qoca oğlu Dülək Uran, Yağrınıc oğlu Elalmış, Doğsun oğlu Rustəm, Dəli Əvrən, Sovğan Sarı və sair. Bu ondan xəbər verir ki, vaxt ötdükcə, oğuzların mübarizə arenasına yeni nəsil gəlir, bu da öz əcdadlarının ənənəsini davam etdirir. Eyni zamanda bu fakt bizi onu düşünməyə vadar edir ki, bu boyların özü möhkəm bərqərar olunmuş ənənələrə və qaydalara uyğun olaraq müxtəlif vaxtlarda və müxtəlif ozanlar tərəfindən yaradılırdı.

İlk boyun müzakirəsi zamanı qeyd etdim ki, qədim oğuzlarda yuxunun funksiyası, insanın gələcək taleyini müəyyənedici kimi yayılmış və ənənəvi olaraq qəbul edilmişdir. Yuxunun funksiyasının kökləri artıq ən qədim sivilisyalarda özünü büruzə verir. Elə götürək, şumerlərin ən gözəl eposu olan “Bilqamis”in qəhrəmanları Bilqamis və Enkidunun yuxuları elə bundan xəbər verir. Və yaxud da İncildə qənirsiz gözəl Yusifin yuxuları və sair. O cümlədən Yegnəyin və

dayısı Əmənin söhbəti elə yuxuda-cə həqiqətin duyulmasına səbəb olur. Ala yatan dağları aşdı və irəli yatan Qara dənizə girdi və onu oxla vurmaq istəyən bir igid gözünə sataşır. Lakin bu naməlum adam onun dayısı imiş. Dayısı Yegnəyə bu qalaya hücum etməyi məsləhət görmür. Çünki onun özü yeni bayırın qurduna bənzər igidlərin müşayiəti ilə yeddi dəfə yeddi yol bu qalaya hücum etdi və onu heç bir vəchlə ala bilmədi. Lakin Yegnək elə yuxusundaca bu məsləhətə məhəl qoymur və belə cavab verir: “Birincisi, yanında beş axçalıq qorxaq atlı var idi və buna görə də qalanı ala bilmədin və ikincisi də:

Kəsə-kəsə yeməyə yaxni yaxşı.**Kəsər gündə sərçəsmə yügrək yaxşı.****Daim gəldügendə dursa, dövlət yaxşı.****Bildügin unutmasa, aqıl yaxşı.****Qırımından dönməsə-qaçmasa, ərlük yaxşı, - dedi****Bu düşi Yegnək yoldaşlarına hekayət eylədi** (D.D.K., səh. 128; D.D.K., səh. 101; O.D.D.K.K., səh. 150).

Qisası, Yegnək və dostları Düzmürd qalasını mühasirəyə alırlar. Bunu duyan Arşın oğlu Dirək təkur həmin an qaladan çıxdı və rəqibini çağırırdı. Bu kafir əvvəlcə Dəli Dondarı, sonra Dülək Uranı məğlub etdi. Qisası, iyirmi dörd sancağın bəyinin öhdəsindən gəldi. Nəhayət, sıra Qazılıq Qoca oğlu Yegnəyə gəldi, bu da ki, əbədi olan Tanrını şöhrətləndirdi. Bu məhdə qədim oğuzlar tərəfindən Tanrının atributları çox dolğun verilib və təsdiq-inkar formasında, yaxud Tanrı anlayışı mövcudluğunun dərk olunması katafatik və apofatik təsvir edilmişdir. Bu geniş şeiri tamamilə verməyi özümə rəva görürəm:

“Yucalardan yucasan,**Kimsə bilməz necəsən, əziz Tanrı!****Anadan toğmadın sən, atadan olmadın.****Kimsə rizqin yemədin.****Kimsəyə güc etmədin.****Qamu yerdə əhədsən, Allahu səmədsən!****Adəmə sən tac urdun,****Şeytana lənət qıldın.****Bir suçdan ötürü dərgahdan sürdüün.****Nəmrud gögə ox atdı,****Qarnı yarıq balığı qarşu tutdun.****Ululuğuna həddin,****sənin boyun-qəddin yoq!****Ya cismlə cəddin yoq!****Urduğun ulatmayan ulu Tanrı!****Basduğı bəlürtməyən bəllü Tanrı!****Götürdügin gögə yetürən görklü Tanrı!****Qaqıduğun qəhr edən qəhhar Tanrı!****Birliğinə sığındım, çələbim,****Qadir Tanrı!****Mədəd səndən! Qara donlu kafira at dəpəram, işümi sən onar! – dedi”**

(D.D.K., səh. 129; D.D.K., səh. 105; O.D.D.K.K., səh. 154).

Tanrı doğrudan da Yegnəyin işini xeyirxahlıqla yoluna qoydu və o, qara geyinmiş kafirin başını vurdu.

Dustaq olan Qazılıq Qocanı buraxdılar. Ata-oğul arasında poetik deyişmə baş verir, bunun vasitəsilə də ata başa düşür ki, onu xilas edən onun oğludur. Ata-oğul bir-birinə sarıldılar, izsiz yerin qurdları kimi ulaşdılar və böyük qənimətlə evə döndülər.

Dədə Qorqud gəldi və boy boyladı...

Növbəti “**Basatın Təpəgözü öldürdüğü boy**” onunla diqqətəlayiqdir ki, öz tematikası ilə, istərsə də motivləri ilə, elə götürək, düzüb-qoşma konstruksiyası ilə “Dədə Qorqud”un kompozisiya strukturunun qurulması zamanı möhkəm qorunan qanuna əsaslanan modelə uyğun gəlir. Müvafiq olaraq, bu dəfə bir qayda olaraq oğuzların məşvərət toplantısı ilə, şənliklə başlayan ənənəvi proloqu-muz yoxdur. Və ya da oğlun dünyaya gəlməsi, sonra onun cəsura, igidə çevrilməsi və adının qoyulması mərasimi ilə davam etməsi və nə də ata-oğlun, istərsə də ana-oğlun bir-birini xilas etməsi və kafir düşmənin məğlubiyəti ilə bitmir ki, bu da bu eposun fikir inkişafının əsasını təşkil edir. Və oxucu, yaxud dinləyici də təbii olaraq qavrayır. Eləcə də boy tamamilə göz-lənilməz məlumat-girişlə başlayır: “Bir gün Oğuz otururkən üstinə yağ gəldi. Dün içində ürkdü, köçdü” (Bax: Griam W., *Kleinere Schriften*, Bd. IV, Berlin, 1887, p. 428-462. Миллер В.Ф., *Кавказские сказания о циклопах, Этнографическое обозрение*, кн. IV, №1, 1890, стр. 26-43. В.М.Жирмунский, *Огузский героический эпос и «Книга Коркута»*, в кн.: «Книга моего Деда Коркута», М.-Л., 1962, стр. 215-224).

Birincisi, bu girişlə anlayırıq ki, boy oğuzlar hələ öz torpaqlarında məskunlaşan zaman qədim dövrü belə nəql edir. İkincisi də, hadisə elə başlayır ki, nəyinsə baş verdiyi gözlənilir. Baş

verir də. Qaçan zaman Aruz qoca kiçik oğlunu itirdi ki, bu da gələcəkdə böyük qəhrəmanlıqlar göstərməlidir. Lakin oğlanın qəhrəmanlığına toxunana kimi, daha münasibdir ki, irəlincədən qeyd edim ki, bu boyda “Təkgöz Siklopun” əhvalatı verilmişdir, bu da, az-çox fərqliliyi ilə, nağıl və ədəbi növülə Şərfin və Qərbin bir çox xalqlarının mifologiyasında, istərsə də folklorunda yayılmışdır. Buna sübut olaraq onu xatırlamaq mümkündür ki, bu süjetin 200-ə qədər yunan, italyan, fransız, alman, fin, rus variantı mövcuddur və eləcə də o, Qafqazda, Yaxın Şərqdə və Orta Asiyada geniş yayılmışdır. Homerin “Odiseya”sının IX fəslində artıq bu süjetin bədii şəkildə işlənilməsinə görürük, bu da ən qədimdir, halbuki, düşündürücü haldır ki, ilkin mənəbə deyildir.

Yuxarıda xatırlanan mövzunun əsas kərgahı qısaca olaraq bu cürdür: Qəhrəman tək, istərsə də dostlarının müşayiəti ilə adamyeyən Təpəgözün yaşadığı mağaraya gedir. Nahar vaxtı o bir neçə adamı şişə çəkib yeyir. Xilas olmuş qəhrəman onun gözünü yatdığı vaxt şişlə oyur. Acıılmış və kor olmuş Təpəgöz mağaranın qapısı yanında dayanır və öz qoyunlarını bir-bir əlinin sığalı ilə yoxlayır və bayıra elə buraxır. Lakin qəhrəman qoyun dərisinə bürünür və beləcə özünü xilas edir. Nəhayət, bu şər qüvvənin öhdəsindən gəlir.

Bu əsas təməldir ki, onun üzərində də fərqli naxışlarla və çalarla gözəlləşdirilmiş cürbəcür fasad inşa olunur. Bu müxtəlif variantlar barədə V.V.Jirmunski (*B.M.Жирмунский, adı çəkilən əsəri, səh. 216-224*) kifayət qədər geniş müzakirə edir. Buna görə də sözü uzatmayacağam, artıq qeyd etdiyim kimi, bu motiv çox qədimdir və o oğuzların folklorunda mövcud olan ən qədim köklərdən əmələ gəlmişdir. Bu əfsanənin qədimliyini o da təsdiq edir ki, o, bizə artıq XIV əsrin tarixi əsərində rast gəlir ki, bunu da əslən səlcuq (belə ki, Oğuz) olan Əbubəkr ərəbcə yazıb. Doğrudur, bu əsərdə verilən hadisə Dədə Qorqudun süjetindən fərqlənir və qəhrəman tərəfindən Təpəgözün ölümü müxtəlif səbəblərlə və məqsədlərlə şərtləndirilib. Lakin Təpəgözün özünün mənşəyinin və fiziki qüvvəsinin eyniliyi bu mövzunun hər şeydən öncə vahid mənşə köklərini şəksiz göstərir.

(davamı gələn sayda)

Gürcü dilindən tərcümə edən:
Mirzə MƏMMƏDOĞLU

NİDERLAND – PƏRDƏ ARXASINDAKI GERÇƏKLƏR

MƏİŞƏT

17. HOLLAND MƏTBƏXİ

(əvvəli ötən sayda)

Niderland mətbəxindən danışmamışdan öncə, onun təməl qaynağı olan heyvandarlıqdan danışmamız gərəkdir. Və qeyd edim ki, hollandların ev heyvanlarına bağlılığı da bir başqa sevgidir. Bütün ölkə miqyasında müxtəlif ev heyvanlarının bəsləndiyi fermalara, kiçik təsərrüfatlarla tez-tez rastlaşa bilərik. Ətlik-südlük inəklər, kök qoyun-quzu hər yerdə gözə dəyir. Hətta xüsusi təsərrüfatlarda ceyranlara, yaqlara, Amerika dəvələrinə – lamalara da təsadüf olunur.

Amma bizim holland mətbəxinə daxil olmamız, oradakı biş-düşə nəzər yetirməmiş gərəkdir.

Hər bir xalqın mətbəxi onun maddi mədəniyyətinin tərkib hissəsidir. İstənilən bir xalqı götürsək, onun mətbəxində fərqli bir yemək növünün olmasını asanlıqla müəyyən edə bilərik. Əksər şimal xalqlarının mətbəxi kimi, Niderland da mətbəxinin zənginliyi ilə öyünə bilməz. Yemək çeşidlərinin azlığı və sayalığı buna ən yaxşı dəlil ola bilər. Amma bu sayalığa və yeknəsəqliyə rəğmən, hollandların da dəyərli biş-düşləri yox deyil. Ölkəyə gələnləri qonaq etmək üçün süfrəyə qoyacaqları fərqli təamları var. Niderland mətbəxinin ana ünsürü dünyada ad çıxarmış holland pendiridir. Mən bu süd məhsulundan ayrıca bəhs etməyi düşünürəm və onunla bağlı fikirlərimi bir sonrakı bölmədə verəcəm.

Niderland mətbəxində ən çox istifadə edilən digər bir məhsul isə ətdir. Hollandlar qoyun-quzu, mal ətinə daha çox üstünlük verirlər. Qəssabdan keçi, dovşan əti soruşanlar da olur. Donuz ətindən də müxtəlif yeməklər hazırlanır. Əhalinin ucuzluğuna görə daha çox toyuq əti aldıklarını da sezmək mümkündür. Dana, toyuq və hinduşka ətindən hazırlanmış kolbasa və sosislər, eləcə də digər məhsullar holland mətbəxində yeməklərin hazırlanmasında istifadə edilir. Mənbəyə bəhs edilən müxtəlif növ kabablar onların ən sevilməli yeməkləri olduğu kimi, həm də dost-tanışla əylənmələri üçün bir vasitədir. İstər qazan yeməklərinə, istərsə də kabablara bol-bol və fərqli ədviyyatlar vururlar. Dana əti üçün ayı, quzu əti üçün tamam fərqli, ev quşlarının əti üçünə bir başqa növ ədviyyatdan istifadə edilir. Bunu supermarketlərin, qəssab dükanlarının ayrılmaz bir üzvü olan yüzrlərlə ədviyyat növünün düzülüyü rəflərdən də anlamaq mümkündür. Bu rəflərin qarşısında öz zövqünə uyğun ədviyyat seçmək üçün bəzən saatlarla dayanan müştərilərin çoxluğuyla da, həmin müştərilərin mətbəxlərində ayrı-ayrı ölkələrdən gətirilən, eləcə də yerli istehsalçıların məhsulu olan ədviyyatdan bol-bol almalarıyla da təsdiqləyə bilərik. Yeməklərin yanında müxtəlif souslar da servis edilir. Sarımsaqlı, acı bibərli, istiotlu belə sousların onlarla çeşidi mövcuddur.

Balıq və digər dəniz məhsulları da tarixən Niderland mətbəxinin əvəzolunmaz ünsürüdür.

Niderland çörək ölkəsidir. Çörək çeşidlərinin bolluğu belə deməyə imkan verir. Undan hazırlanmış bulkalar, şirniyyatlar da bu ölkənin dəyərlərindəndir.

Niderland süfrəsini kartofsuz təsvir etmək mümkün deyil. Kartofdan hazırlan-

mış yeməklərin təqdim edilmədiyi bir restorana, kafeyə, yeməxanaya rast gəlmək ehtimalımız belə yoxdur. İstənilən restoranda və ya pabda müştərinin sifariş etdiyi yeməklərin yanında kartof fri verilməsi adi haldır. Ayaqüstü yemək xidməti göstərən müəssisələrdə də əsas ana yemək kartof fridir. Nədən ki, ölkədə kartofdan hazırlanan yeməkləri sevməyən insanla rastlaşmaq şansımız da sifirə bərabərdir. Holland mətbəxində şirin kartofdan da geninə-boluna istifadə olunur. Kartofun dadına, rənginə, tərkibindəki mənşəyə görə müxtəlif souslarla servis edilməsi mütləqdir. Kartofla qidalanan, onu çərəz kimi, məsələn, ləbləbi-kışmış kimi yeyən adamlarla hər küncdə-bucaqda qarşılaşa bilərsiniz. Ləbləbi-kışmış demiş, hollandlar qoz-fındıq, fıstıq, yerfındığı, qurudulmuş meyvə kimi təamlardan hər fürsətdə istifadə edirlər. Yeri gəlmişkən, kartof istehsalına görə hollandlar dünyada belaruslardan sonra ikinci yeri tuturlar.

İlboyu dünyanın hər tərəfindən Niderlanda daşınan təzə meyvə, tərəvəz ən çox satılan məhsullardandır. Düzdür, ölkədə bar verən meyvə bağları, müxtəlif tərəvəz bitkiləri becərilən sahə və istixanalar da çoxdur. Ancaq banan, ananas, kivi, avakado, mango kimi tropik, limon, naringi, portağal kimi sitrus meyvələri uzaq-yaxın xaricdən gətirilir. Niderlandda hər mövsümdə qarpız-yemiş satıldığını görmək olur. Yunanıstan, İspaniya, Misir kimi ölkələrlə yanaşı, okeanın o tayından – Perudan, Kosta-Rikadan da bu məhsulların gəmilər vasitəsilə gətirildiyi məlumdur. Bəzən ölkəyə o qədər meyvə, tərəvəz gətirilir ki, Niderland əhalisinin bu idxal məhsullarını tükətmək imkanı olmur və min tonlarla məhsul tullantıya çevrilir. Niderlandda meyvə-tərəvəzdən çiymə və ya bişirilmiş halda istifadə olunur. Meyvələrdən növbənöv içkilərin hazırlandığı da məlumdur.

Niderland mətbəxi digər xalqların mətbəxlərindən mənim sədiyi ünsürlər hesabına da zənginlik qazanır. Niderlandı daimi yaşayış yeri seçən türk, hind, Çin, ərəb, fars mənşəli insanların hollandların mətbəxinə bu və ya digər dərəcədə təsiri danılmazdır. Bəzən bu təsirin daha qabarıq olduğunu da sezmək mümkündür. Ayrı-ayrı şəhərlərdə rast gəldiyimiz türk restoran və dönrəxanalarına, yapon restoranlarına, Çin iaşə obyektlərinə, ərəblərə və farslara məxsus restoranlara gələnlər arasında yerli əhalinin nümayəndələri daha çoxdur. Onlar Şərqi üsulunda hazırlanmış yeməklərdən məmuniyyətlə dadır və lazım gəldikdə ev şəraitində bu yeməkləri hazırlamağı özləri də öyrənirlər. Dünyanın gör-götür dünyası olduğunu elə bu kiçik məişət hadisəsi də təsdiqləyir. Yeri gəlmişkən, hollandlar mətbəxdə vaxt keçirməyi çox sevirlər. Kişilərin qadınlara nisbətən mətbəxdə daha çox vaxt keçirdiklərini də müşahidə etmək mümkündür. Hazırladıqları yeməklərə müəyyən yeniliklər əlavə etmək, eksperimentlər aparmaq onların hobbisidir.

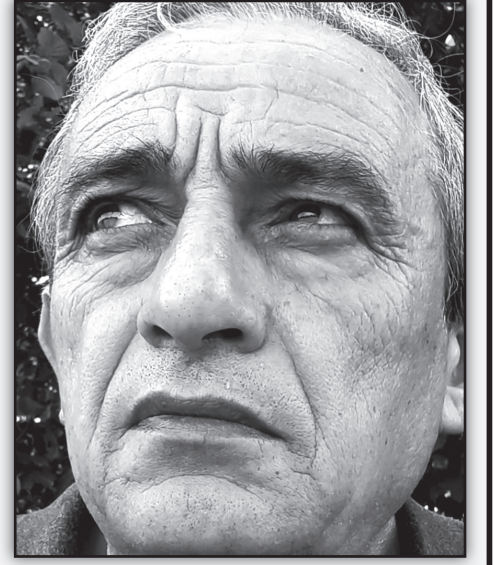
Niderland öz istehsalı olan pivələrlə də məşhurdur. Bu pivələrdən bizim kənd mağazalarında satıldığını da yaxşı xatırlayıram. Elə bu faktın özü Niderlandı bir pivə ölkəsi kimi, pivə ixracatçısı kimi tanı-

mağa yetərlidir. Müəyyən səbəblərdən mən pivə həvəskarı olmasam da, çex, alman pivəsinin şöhrəti barədə az-çox məlumata malik idim və bunun üzünə artıq holland pivəsinə də əlavə edə bilərəm. Mən hollandların digər alkoqollu içkilərə nisbətən pivəyə üstünlük verdiklərini alış-verişə girdiyim marketlərdə tez-tez müşahidə edirdim. Hollandların da digər liberal cəmiyyətlərdə olduğu kimi pivəyə meyilli toplum olduğunu heç bir statistikaya əsaslanmadan, adi gözle müəyyənləşdirmək mümkündür. Digər tərəfdən də, sərt spirtli içkilər – araç, viski, rakı və s. qapalı yerlərdə satılır və bu məkanlar müştərilərinin az olması ilə diqqəti cəlb edir.

Niderlandda ən çox istifadə olunan içkilər arasında şarablar da var. Marketlərdə və xüsusi içki mağazalarında müxtəlif markadan olan onlarla şarab növünə rast gələ bilərsiniz. Onu da xatırlatmaq gərəkdir ki, bu içkilər heç bir məhdudiyət qoyulmadan açıq satılır. Rəflərdə yerli məhsullarla bərabər italyan, fransız, ispan çaxırları da nəzərə çarpır.

Sözarası onu da deməyi özümə borc bilirəm ki, Niderlandda əyyaşlar, içki aludəçiləri olduqca azdır. Onlarla hər deyən rastlaşmaq mümkün deyil. Bu vaxta qədər mən dəmləyib küçədə səndələyən, artıq-əskik söz danışan adamlara rast gəlməmişəm. Ola bilsin ki, belə hallar da var, lakin o qədər azdır ki, ətrafdakıların diqqətini cəlb etmir. Üstəgəl, hər yerin ağıllısı-dəlisi olduğu kimi bu ölkədə də istənilən tip adamla rastlaşmaq olur. Hərdən dost-tanışıyla evində, həyətinde yeyib-içib hay-küy salanlar buralarda da var, narahat edilmiş qonşulardan birinin zəngi ilə polisə səs-küy salanların başının üstünü kəsdirməsi çox çəkdir. Hadisə araşdırılır, polis cəriməsini yazır. Yazılan cərimə də atılıb-düşənlərin qazını alıb, quzuya döndərir – qurbağalı gölə daş atdılar demirikmi? Bax, həmin qaydayla məsələ həllini tapır.

Müasir dünyada milyonlarla insanın qidalanmasında fastfud adlandırılan hazır yeməklər günü-gündən üstünlük qazanmaqdadır. Hamburger, dönrə, pizza, kartof qızartması kimi yeməklər təklif edən restoranların, yeməxanaların sayı durmadan artmaqdadır. Niderland da bu prosesdən kənar qalmamışdır. İnsanların sıx dolaşdığı yerlərdə, məşinlərin daha çox hərəkət etdiyi yolların kənarında fastfud restoranlarına, yeməxanalarına sıx-sıx rast gəlmək mümkündür. Bu yeməklərin səyyar satışını həyata keçirən xüsusi quraşdırılmış məşinlərə də təsadüf edilir. Bu məkanlarda bəzən müştərilərin əlindən tərpanmək olmur. Müştərilərinin bol olmasına baxmayaraq, fastfud məkanları evlərə sifarişlər də qəbul etməkdədir ki, bunu da onların mobil hərəkət edən servis xidməti çox sürətlə yerinə yetirir. Niderlandda “McDonald's”, “Dominos”, “KFC” kimi geniş şəbəkəyə malik fastfud restoranları da fəaliyyət göstərir. Həyat səviyyəsinin yüksək olması insanların bu restoranlara daha çox üz tutmasına gətirib çıxarır. Evdə yemək hazırlamaq əziyyətinə can qurtarmaq üçün bu xidmətə daha çox üstünlük verilir. Bəzən iş günün ağırlığından xərək bişirməyə həvəsin qalmaması, aşırı yorğunluq kimi hallar da fastfud sektorunun fəaliyyət sahəsinin genişlənməsinə səbəb olur. Sosial şəbəkələrdə daha çox vaxt keçirən texno-

manların bu xidmətdən tez-tez istifadə etdiyini də söyləmək olar. Harasa tələsən, uzaq yol gedən adamların, ucuz turist paketləri ilə səyahətə çıxanların da fastfud yeməklərdən istifadə edə biləcəyini güman etmək mümkündür.

Fastfud tipli yeməklər dadına, görünüşünə görə yerləşdikləri ölkənin xüsusiyyətlərini də mənimsəyir. Məsələn, bu yeməklərin ABŞ-da böyük müştəri kütləsinə malik olması danılmazdır, burada hazırlanan yeməklər Avropa ölkələrindəkindən fərqlənir. Hindi-Çin ölkələrinin fastfud sektoru da başqa dadda malikdir. Fastfudların hazırlanmasında yerli qida ünsürləri, milli damaq dadı kimi məsələlərə də az-çox diqqət yetirilir. Bu əlamətlər isə, zahiri də olsa, fastfudun milli məhsul olması görüntüsü yaradır. Bunun zahiri, sadəcə görünüşə aid əlamət olmasını altını cızaraq bir daha söyləyəm. Bu deyilənlərdən çıxış edərək, zamanın hər sahədə eksperimentlər apardığını, bəzən bunları yenilik adı altında təqdim etdiyi bir dövrdə milli mətbəxlərin bundan kənar qalması, buna dirəniş göstərməsi mümkünsüz görünür.

Tibb mütəxəssislərinin aşırı dərəcədə hazır yeməklərlə qidalanmanın insan orqanizmi üçün nə qədər təhlükəli olması barədə xəbərdarlıq etməsinə, həyacan təbili çalmasına baxmayaraq, vaxt azlığı, dar-macallıq, tələskənlik kimi sindiromlardan əziyyət çəkən müasirlərimiz bu yeməklərin hazırlandığı restoranlara axın etməkdə, bu restoranlara sifariş verməkdədirlər. Küçədə satılan hazır yeməklərin gigiyenik baxımdan zərərli olması tibb işçilərinin xəbərdarlığını daha ciddi qəbul etməyə əsas versə də, insanların qulaqları artıq belə xəbərləri qəbul etmək belə istəmir. Fast food qidalanmasının zərəri bununla da məhdudlaşmır, fikrimizcə, dünyanın ənənəvi mətbəxlərinin get-gedə zəifləməsinə, milli yeməklərin istifadə sahəsinin daralmasına da gətirib çıxarır. Bir qədər obrazlı ifadə etsək, dövrümüz fastfud qidaların milli mətbəxlərə hücumu ilə xarakterizə olunur. Milli mətbəxlər təhdid altındadır. Bu meyli Niderlandda da müşahidə etmək mümkündür.

Holland mətbəxində yarımfabrikat məhsullardan istifadə də geniş yayılıb. Ət, balıq, bitki mənşəli belə yarımfabrikatlardan yemək hazırlanması asandır. Belə yeməklərin hazırlanması ənənəvi klassik yeməklərdən daha tez başa gəldiyindən yarımfabrikatlara üstünlük verənlərin sayı durmadan artmaqdadır. Vaxta qənaət, daha çox dincəlmək istəyi və sair bu tezbazar hazırlanan yeməkləri daha da kütləviləşdirir.

(davamı gələn sayda)
Afiq MUXTAROĞLU
Niderland

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

Yeni YOL

15 İYUL
2022-Cİ İL
№ 013 (160)

İCTİMAİ QƏZET yeni yol qəzeti@gmail.com * "येनो योलो" სსიპ-საქართველოს ვაჭრობის * HAQQIN SÖZÜ - SÖZÜN HAQQI

MƏRHUM AKTYOR FAZİL BAYRAMOVUN ANIM TƏDBİRİ KEÇİRİLİB

Iyulun 12-si Qardabani Bələdiyyəsinin Mədəniyyət Evinə mərhum aktyor Fazil Bayramovun anim tədbiri keçirilib.

Fazil Bayramovun həyat yoldaşının təşəbbüsü və Mədəniyyət Evinin dəstəyi ilə keçirilən tədbirdə aktyorun iştirak etdiyi tamaşalardan fotosəkillər sərgilənib və video nümayiş etdirilib.

Anım mərasimində Qardabani bələdiyyə məclisinin əməkdaşları, Mədəniyyət Evinin əməkdaşları, teatr nümayəndələri, mərhum aktyorun ailə üzvləri və dostları iştirak edərək Fazil

Bayramov haqqında xoş xatirələrini bölüşüblər.

Fazil Bayramov 1984-cü il avqustun 9-u Qardabanidə anadan olub. Orta təhsilini 3 nömrəli Qardabani ictimai məktəbində alıb. Gənc yaşlarından teatra böyük həvəsi olan Fazil Bayramov 2004-cü ildə Heydər Əliyev adına Tbilisi Dövlət Peşəkar Azərbaycan Dram Teatrının nəzdində fəaliyyət göstərən teatr studiyasını bitirərək həmin teatrda çalışmağa başlayır. O, M.F.Axunzadənin "Lənkəran xanının vəzir" və "Müsyö Jordan və dərviş Məstəli Şah", Üzeyir Hacıbəyovun "Ər və arvad", Kamal Abdullanın "Bir, iki, bizimki", Əli Əmirinin "Köhnə ev" və "Onun iki qabırğası", Giorgi Eristavinin "Sehri papaq", Nodar Dumbadzenin "Ağ bayraqlar" və digər görkəmli dramaturqların pyesləri əsasında hazırlanmış tamaşalarda maraqlı və yaddaqalan obrazlar canlandıraraq tamaşaçıların sevimlisinə çevrilmişdir.

Fazil Bayramov həmçinin 2009-cu ildən Qardabani Bələdiyyəsinin Mədəniyyət Evinə baş mütəxəsis olaraq çalışmışdır. Aktyor gənc yaşında 2021-ci il iyulun 19-u dünyasını dəyişib.

TBİLİSİDƏ MİRZƏ FƏTƏLİ AXUNDOV KÜÇƏSİNİN ÜNVAN LÖVHƏLƏRİ YENİLƏNİB

Tbilisdə Azərbaycan dramaturgiyasının banisi, böyük mütəfəkkir, ictimai xadim Mirzə Fətəli Axundovun (1812-1878) adını daşıyan küçəyə yeni ünvan lövhələri vurulub.

Şəhərin Krtsanisi rayonunda, tarixi Abanotubani məhəlləsində yerləşən küçədə 13 lövhə quraşdırılıb.

Yeni lövhələrin quraşdırılmasını Mirzə Fətəli Axundov adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyinin müdiri əsasında Tbilisi Şəhər Şurasının Ad və Sim-

volika üzrə Komissiyası həyata keçirib.

Muzeyin direktor müavini Leyla Əliyeva "Report"un Gürcüstan bürosuna bildirib ki, küçəyə M.F.Axundov haqqında məlumatlandırıcı lövhənin də vurulması planlaşdırılıb.

Onun sözlərinə görə, böyük ədibin anadan olmasının 210-cu, həmçinin muzeyin təsis olunmasının 40-cü ildönümü ilə əlaqədar tədbirlər planı hazırlanıb və dramaturqun adını daşıyan küçəyə yeni lövhələrin vurulması da məhz bu plan çərçivəsində həyata keçirilib.

Qeyd edək ki, küçəyə M.F.Axundovun adı 1930-cu ilin əvvəllərində verilib. Tbilisi şəhərinin 1934-cü ilə aid baş planında bu küçəyə rast gəlinir. Küçədə mövcud ünvan lövhələri olduqca köhnə və yararsız halda idi.

Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsinin 66 illik ömrünün 44 ili Tbilisinin payına düşüb. O, 1878-ci ilin martın 10-da Tbilisidə vəfat edib, məzarı Nəbatat bağı ərazisindəki panteonda yerləşir.

GÜRCÜSTANDA ÖLKƏNİ SƏKKİZ İL TƏMİN EDƏCƏK QAZ YATAĞI AŞKARLANIB

Gürcüstanda 16 milyard kubmetr həcmdə təbii qaz yatağının mövcudluğu təsdiqlənib. Bu barədə ölkənin Dövlət Neft və Qaz Agentliyinin rəhbəri Giorgi Tatişvili "Business Media" nəşrinə müsahibəsində deyib.

Onun sözlərinə görə, ehtiyatlar Tbilisi yaxınlığında "Schlumberger" şirkətinin qazdığı quyuda aşkarlanıb.

G.Tatişvili lisenziyalı sahədə üfqi qazmanın tələb olunduğunu qeyd edib.

Agentlik rəhbəri bildirib ki, yatağın tam istismarı şərti ilə Gürcüstan səkkiz il ərzində təbii qaza olan tələbatını tam ödəyə biləcək.

Qeyd edək ki, "Schlumberger" şirkəti 2018-ci ildən Gürcüstanda təbii qaz ehtiyatlarının axtarışını aparır.

TƏBİİ QAZIN KOMMERSİYA TARİFİ ARTIB

Gürcüstanın regionları və paytaxt Tbilisidə qeyri-əhali qrupuna daxil olan abunəçilər və sahibkarlıq subyektləri üçün təbii qazın istehlak tarifi artıb. Yeni tariflər iyulun 1-dən qüvvəyə minib.

Tbilisidə qiymət bir kubmetrə görə 25 tetri artaraq 1,35 lari təşkil edib, bölgələrdə isə kommersiya obyektləri bir kubmetrə görə 1,15 lari əvəzinə 1,38 lari ödəməli olacaqlar.

Tariflərin artırılmasına səbəb dünya bazarında enerji daşıyıcılarının qiymətlərinin kəskin dəyişməsidir.

Gürcüstanın Energetika və Su Təminatı üzrə Milli Tənzimləmə Komissiyasından bildirilib ki, əhali qrupu üçün qazın tarifi 2023-cü ilə qədər dəyişməz olaraq qalacaq.

Ölkədə qazın kommersiya tarifi artırılmasının çərçivənin bahalaşacağına gətirib çıxaracağı gözlənilir.

"STARLINK GEORGIA" NIN FƏALİYYƏTİNƏ İCAZƏ VERİLİB

Amerikalı milyarder İlon Maska məxsus "Starlink" şirkətinin Gürcüstanda tərması olan "Starlink Georgia"nın fəaliyyətinə icazə verilib.

Gürcüstanın Kommunikasiyaların Tənzimlənməsi üzrə Milli Komissiyasının təqdim etdiyi icazənin şərtlərinə əsasən, şirkət Gürcüstanda "Starlink" peyk sisteminin köməyi ilə yüksək sürətli genişzolaqlı internet xidmətləri göstərəcək.

Qeyd edək ki, "Starlink" dünyanın ən qabaqcıl genişzolaqlı internet sistemlərindən biridir. Bu günə qədər "SpaceX" 2 700-dən çox rabitə peykini aşağı Yer orbitinə çıxarıb.

HÖKUMƏT TSXALTUBODA YERLƏŞƏN SANATORİYALARI SATIŞA ÇIXARIR

Gürcüstan hökuməti Tsxaltuboda kurortunda yerləşən 14 sanatoriyanı satışa çıxaracaq. Obyektlərin ümumi dəyəri 50 milyon lari təşkil edir.

Hökumətin "Tsxaltubonun yeni həyatı" layihəsi çərçivəsində kurortun bərpası nəzərdə tutulub və bu işlərə 500 milyon lari həcmdə investisiya yönəldiləcək. Məqsəd Tsxaltubonu dünya səviyyəli müasir balneoloji kurorta çevirməkdir.

Sovetlər dövründə Tsxaltuboda 19 sanatoriya və pansionat inşa edilib. 1991-ci ildə SSRİ-nin süqutundan sonra sanatoriya obyektləri istifadəsiz qalıb və əksər binalarda Abxaziyadan olan qaçqınlar məskunlaşmışdır.

Təsisçi:
"Gürcüstan Gənclərinə Yardım
və Maarifləndirmə Təşkilatı"

Redaktor:
Azər MUSAOĞLU
Yayım direktoru:
Hacı BƏKİROĞLU
Qrafik dizayn:
Elsevər ƏHMƏDOV

ÜNVAN: Qardabani şəh., Kolxoz küç. 4
TEL: (+995) 555 96 18 68
599 54 12 92
EMAIL: yeni yol qəzeti@gmail.com

Redaksiyaya gələn əlyazmalar geri qaytarılmır və onlara rəy verilmir. Müəlliflə redaksiyanın mövqeyi müxtəlif ola bilər. Qəzet hələlik ictimai əsaslarla yayımlanır və pulsuz paylanır. Qəzetdə müxtəlif informasiya agentliklərinin xəbərlərindən də istifadə olunur.